

Desè aniversari de la moneda única (IV)

Demà, pròxim capítol: La banca

Salaries més alts, no millors

EVOLUCIÓ • El sou mitjà ha pujat un 34% en deu anys, gairebé el mateix que l'IPC **DESIGUALTATS** • Experts i sindicats alerten que l'escletxa salarial s'ha fet més ampla **MAJORIA** • Sis de cada deu treballadors espanyols són mileuristes

Xavier Alegret
BARCELONA

La moneda única ha afectat els salaris? Aquests han continuat vinculats a la inflació, i l'ascens del sou mitjà durant els últims deu anys ha estat del 33,8%, gairebé el mateix que l'IPC. Es podria deduir, per tant, que no, tot i que de mitjana els treballadors han perdut poder adquisitiu –poc, però n'han perdut–. Però el cert és que l'arribada de l'euro, el diner barat i el boom immobiliari han generat un model productiu que ha fet més grans les desigualtats entre els que cobren més i els que cobren menys, segons experts i sindicats. I, a més, la crisi de l'euro s'ha traduït directament en un atur molt alt –per tant, falta de salari– i en congelació de remuneracions.

El sou mitjà a Catalunya és de 1.752,72 euros bruts al mes, segons les dades de l'INE, mentre que a final del 2001 era de 1.310,09 euros. La revaloració ha estat important però s'ha frenat en els últims dos anys a causa de la crisi. El salari brut anual mitjà d'un espanyol va ser de 22.511,47 euros el 2009, però el salari més freqüent, el que tenen més espanyols, és molt més baix (15.500 euros), cosa que demostra que la realitat és pitjor del que reflecteix la mitjana. I és que sis de cada deu treballadors de l'Estat són mileuristes, és a dir que cobren mil euros o menys al mes.

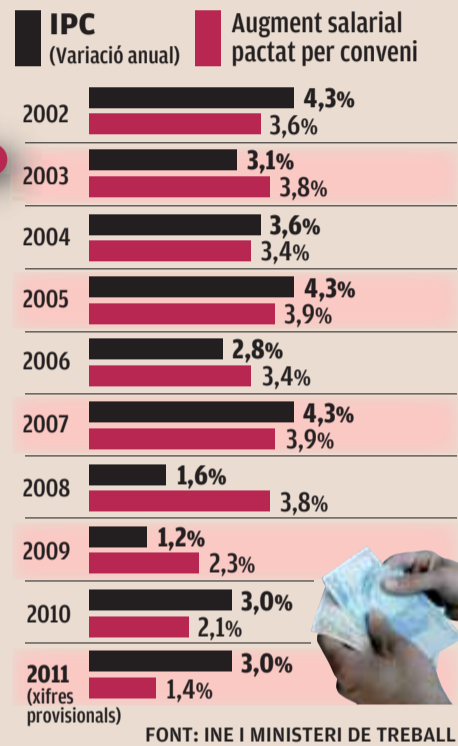
“És evident que l'escletxa salarial cada com és més gran. Els sous alts han pujat més que els baixos i els impostos no han estat mai progressius. I l'impacte de l'euro també és important”, explica Camil Ros,

Els salaris de l'euro

(Salari brut mensual en euros)
FONT: INE

Sous versus preus

15.500 euros era el salari anual més freqüent a l'Estat el 2009.

442,6 euros al mes ha pujat el sou dels catalans en deu anys.

641,4 euros al mes serà el salari mínim per al 2012.

secretari de política sindical de la UGT de Catalunya. També adverteix que el salari mínim, que per al 2012 s'ha congelat en els 641,40 euros al mes, “ha anat pujant però en els últims anys s'ha encallat” i està lluny del 60% del salari mitjà, recomanació de la Carta Social Europea que l'Estat va firmar. “S'ha crescut més en quantitat d'ocupació que en qualitat, i ha augmentat la desigualtat entre salaris alts i baixos. Cada cop hi ha més mileuristes”, creu Dolors Llobet, secretària de comunicació de CCOO de Catalunya.

Tots dos critiquen el model productiu que ha caracteritzat la dècada de l'euro i que ha desembocat en

la crisi, basat en la construcció, en feines poc qualificades i en el diner barat, perquè no han fomentat la millora de la qualitat de l'ocupació. “Hi ha hagut una sensació de falsa riquesa per la bombolla immobiliària, però era un miratge. Ens hem volgut posar al nivell dels països capdavanters d'Europa, però hem agafat una dreuera i ens hem estavellat. Només s'ha buscat productivitat via salaris, i la productivitat es dona en els sectors més capdavanters”, explica Llobet. “Ens van fer creure que érem més rics. La bombolla creditícia de les famílies va ser molt important, però els salaris, en general, s'han empobrit”, creu Ros.

Els experts defensen que l'entrada de l'Estat espanyol a l'euro ha portat molts més beneficis que perjudicis, però admeten que els sous n'han sortit malparats. “Els costos laborals són més alts però els salaris són més baixos. Per això hem perdut competitivitat”, explica Josep Sayeras, professor d'economia d'Esade. També coincideix amb els sindicats José Ramón Pin, professor de l'IESE: “El salari mitjà no ha crescut gaire, el que ha crescut molt és la dispersió: alguns n'han sortit beneficiats i d'altres no”, explica, però n'exculpa la moneda. “No ha estat per culpa de l'euro sinó per l'estructura productiva”, conclou. ■

L'OPINIÓ

Eurosalaris

Durant la vida de l'euro, l'economia espanyola ha sofert una productivitat decreixent, motivada fonamentalment per l'especialització productiva en la construcció. No obstant això, la taxa de creixement mitjà anual del salari, mesurat com a remuneració per assalariat, cost laboral per treballador o cost salarial, s'ha situat en taxes properes al 3,5%. La conjunció d'aquests dos processos ha determinat un significatiu augment dels costos laborals unitaris i la consegüent pèrdua de competitivitat. Aquest procés s'ha revertit amb la crisi: des del 2010, els costos laborals unitaris estan caient com part d'un procés de deflació interna que acompanya l'ajustament a una economia més equilibrada.

José García Montalvo. UPF

Més baixos que a Europa

Segons les dades de l'enquesta d'estructura salarial de l'INE, el salari brut anual mitjà d'un treballador català durant el període 2004-2009 va ser de 21.709 euros, xifra uns 1.500 euros superior a la de la mitjana espanyola, però molt per sota del sou mitjà d'un treballador alemany, que va ser de 39.811 euros bruts anuals. Segons les dades de l'Oficina d'Estadística de la UE, els treballadors més ben pagats són els danesos, amb un sou brut mitjà de 51.028 euros anuals durant el període 2004-2009. El salari mitjà del conjunt de treballadors dels 27 estats membres de la UE durant el mateix període va ser de 23.564 euros bruts anuals, cosa que significa que Catalunya té un nivell salarial per sota de la mitjana europea.

Emili Valdero. UB

Compte amb la productivitat

Amb l'adopció de l'euro l'economia perd la possibilitat de devaluar la moneda per recuperar pèrdues de competitivitat. Per això és de vital importància que els salaris evolucionin de manera paral·lela a la productivitat. Si ho fan per sobre, el que pot semblar un guany per als assalariats ben aviat es transforma en problemes per a tota l'economia. I per la mateixa raó és important també la contenció dels marges empresarials. Per tal que l'evolució dels salaris sigui més justa i eficient s'ha d'apropar la negociació a cada empresa. Aquelles en què la productivitat evolucioni bé podran millorar els salaris i les que tinguin problemes de competitivitat podran ajustar-los i evitar fer la reducció de costos acomiadant gent.

Josep Manel Comajuncosa. Esade